

«Ліліт — нічна пtiця грішної любові»

Валентин Чемерис

*...І задумались янголи: а що ж це за істота така, розпрекрасна,
чарівна й спокуслива до солодкого меду, що навіть рай, самий Едем,
створений для неї Богом, не задумуючись, проміняла на грішну землю?*

*І ніхто звідтоді так і не може дати відповіді на це вічне запитання, що
є таїною з тайн жіночої натури.
(З найновіших апокрифів)*

— Та що ж це виходить? Про Єву все людство пам'ятає, а ось про Ліліт
все людство забуло, а вона ж була першою!

З вигуку одного богослова першого століття від Різдва Христового.

1. ПРО ТУ, ЩО З НАЙКРАЩОЇ РАЙСЬКОЇ ГЛИНИ. АБО ПЕРШИЙ
СІМЕЙНИЙ КОНФЛІКТ НА ПЛАНЕТІ ЗЕМЛЯ І КОНФЛІКТ У САМОМУ РАЮ

... І створив Бог для Адама жінку і назвав її...

Євою?

Попали пальцем у небо! Не Євою, а — Ліліт. Запам'ятайте гарненько це
нині забуте ім'я. Правда, це не за Біблією Ліліт перша, а всього лише за
апокрифічними легендами-переданнями старовини далекої. За Біблією, за
Старим і Новим її Завітами виходить інше:

АДАМ (давньоєвр. також людина) — в іудаїстській та християнській
традиціях прабатько роду людського[38], перша людина, яку створив Бог з
праху земного, як вінець творіння світу.

ЄВА (давньоєвр. — хава), за біблейським міфом перша жінка, дружина
Адама, створена з Адамового ребра. За іншими тлумачними джерелами Єва
означає буквально ребро. За араб. — Хевья, за фінікійськ. — хвт — "змія",
"змієподібна богиня" — теж не мед. Бідний Адам.

Оце й усе. А де ж Ліліт?

У словниках власних імен навіть її імені, на відміну від імен Адама та Єви, не збереглося.

Її немає ні в офіційній науковій літературі, ні в біблійній.

А вона ж була. І була першою!

А втім, глуха згадка про першу жінку людства все ж таки майнула і в нас (в міфологічному, здається, словнику):

"Згідно з деякими тлумаченнями Адам (до вигнання з раю чи до появи жони?) народжував злих духів — такої! — що пов'язано з переданням про те, що першою жоною Адама була Ліліт... Адам споконвіку був велетнем, але внаслідок гріхопадіння він став значно нижчим зростом". Затямте це, любителі гріхопадіння! До добра воно не доведе!

І все ж, згідно апокрифічного міфу— автори його, очевидно, чули якийсь дзвін! — першу жону, яку Бог створив для Адама звали... Ліліт. І на відміну від Єви, якій судилося стати всього лише другою жоною першого чоловіка планети Земля, Ліліт Він створив не з Адамового ребра, як згодом Єву, а — з глини. Як і самого Адама. (Образно: з праху земного). І створив десь відразу ж двадцятилітніми — самий розквіт. Створив, сказавши при цьому віщі Свої слова: "Не добре бути чоловіку самотнім. Створю йому поміч, подібну до нього".

Але не так сталося, як гадалося. Не стала Ліліт поміччю мужу своєму, плоттю з ним єдиною. Хоча спершу життя у першої подружньої парочки складалася ніби нічого. Принаймні, терпімо. Та й що їм ще треба було, як обоє рівні — себто з глини створені, і він і вона. (Чи вже не тоді й поговорка виникла: обоє рябоє?) Які претензії одне до одного щодо родовитості і такого іншого.

— Ах! Ти з глини, любий чоловіченьку! Усього лише з глини. Пхе!

— Але ж і ти, любя жіночко, теж з неї, родимої, з глини!

Крити далі мовби нічим, але справжня жінка — на те вона і жінка! На те вона і справжня! — завжди знайду чим, і її завжди буде зверху!

Що з того, що конфлікт було вичерпано в самому зародку — обоє рябоє! Бо ж справді чим у цій ситуації докоряти вибраннику своєму?! Тією глиною, з якої ти сама зліплена? Накопаної з берегів річок, які текли в Едемі (за іншими перекладами Еден) чи побіля нього — глина була всюди однаковісінька і в одній і тій же воді її розмішували— замішували. То об чім спір?

Так воно було (власне, мало бути, якби не дещо своєрідна... гм-гм... жіноча логіка), і так не було.

Едем — вічна мрія людства, нездійсненна і покищо недосяжна. А Ліліт рай-сад[39] був за так даний. І це той рай, що за всіма християнськими уявленнями є місцем вічного блаженства, що його обіцяють праведникам в майбутньому житті, де людина (навіть грішники, але які розкаялися і спокутували свої провини) будуть завжди з Богом. Це там, у раю, ще "не бачило того око, не чуло того вухо і не з'являлось на серці людині те, що приготував Бог люблячим його". (Після воскресіння сама природа людини зміниться, вчать богослови. "У воскресінні ні женяться, ні виходять заміж, але перебувають як янголи Божі на небесах").

Едем був невинним початком шляху людського, дружній людині закуток, що знаходився за "тьмою зовнішньою, за стіною хаосу".

Оазис, що зрошувався цілющою водою. Символ благодаті серед неродючих навколишніх земель, маленький світ в північній Месопотамії, оточений своїм повітрям, в порівнянні з яким звичайне повітря — "зачумлене і згублене" — повен незвичайних плодів, що зцілюють і втішають, коли не треба думати ні про працю тяжку, ні про хліб насущний (там був "хліб янголів"). Там світло, як сяйво неземне, сонячне літепло, не жарке, в міру прохолодне. Кожна сторона раю простягалася на 12000 стадій (бл. 2220 км) і все там — як у Небесному Єрусалимі осяяно славою Божою і течуть там ріки "з водами життя", і дерева життя там росли...

Це ж як пофортунило Ліліт, першій жінці, якій задарма дістався рай! Живи — не хочу! Не кожній невістці так щастить. Заміжжя і відразу ж рай! Тож і живи, як... у раю.

Але Ліліт — от незбагненне це створіння, жінка! — не вжила у раю. Навіть, у самому раю! Пекла захотіла вередлива жінка чи що? Так пекло не рай, кожного — хочеш чи не хочеш — може чекати. І часто й чекає. Ні, ні, що не кажіть, а трудно буває збагнути жіночу логіку — що тоді, що тепер. Не хочу, мовляв, раю, подавай таке... роз таке! Яке — сама не знаю, а тільки не таке. Ще більш райське, як сам рай.

Не хочу глиняного чоловіка, давай кращого! А де його візьмеш кращого, навіть сьогодні, а тоді ж Адам був у світі білому, в єдиному, так сказати, примірнику — з чого, з чого вибирати кращого?

— А я... я виберу — зятялась на своєму Ліліт.

Тепер уже і не збагнеш — невже Ліліт такою любострастною та хтивою вдалася? Так тоді ж у раю вибору не було. Крім Адама, як уже мовилося, більше нікого і в помині.

З ким крутити шури-мури? Чи Адам, будучи вайлуватим вахлаком, мало їй приділяв уваги — особливо як над райськими кущами молодий місяченько сходив, пташки співали і нічні квітоньки запаморочливо пахтіли — не знаходила тоді Ліліт собі місця. А чоловік, бувало, в такі ніченьки банально хропів чи не на увесь рай, видаючи на гора носом такі рулади! І бідна жінка мусила терпіти. І де? У самому раю. То який то рай? А тут ще охопила— полонила її гординя. Непомітно, підступно підкравишсь, взяла жінку в бран— полон.

А все тому, що Ліліт ніяк не могла змиритися з думкою, що вона — жінка! ЖІНКА!!! — а повинна підкорятися якомусь там... чоловікові. Ще й у всьому його слухатися. ("Ось звідки сучасні феміністки походять!", — вигукне тут котрийсь з нетерпеливих читачів, але ми попросимо його з висновками своїми категоричними ще трохи зачекати).

Це вже було занадто.

З точки зору Ліліт та її гордині. Себто вона себе вважала розумнішою за свого безперечно недалекого чоловіченька, а тому вона — ВОНА!!! ЖІНКА!!! — мусила бути главою їхньої райської сім'ї!

Вона, а не якийсь там... гм-гм... Адам!

Чи, принаймні, рівною йому — зафіміністичила жінка!

Яка її райська першомуха планети Земля вкусила невідомо, а тільки Ліліт на своєму затялася:

— Я не твоя рабіня і навіть не твоя підлегла! Я така ж як і ти!

— Ет, — позіхав вічно сонний Адам, — колись люди скажуть: чоловік та жона — одна сатана!

— Не одна, а я, жінка, краща сатана. Можна б сказати, щонайкраща! І взагалі... взагалі... Я навіть вища! Можна б сказати, рівна, але в порівнянні з тобою — ще рівніша!

— Ти забула, що глава нашої маленької райської сім'єчки я! — Адам підвищував голос. — А ти мусиш мене у всьому слухатися. Бо ти всього лише жона, а я... я твій МУЖ!!!

— Ой, ой, — руки в круті боки. — Який ти глава? Який ти глава? Який ти зрештою муж? Глянь на себе у воду озера. Знаєш з чого ти зліплений? Пхе! З глини! Знайшов чим пишатися — глиняний чоловіченьку!

Адам спершу було аж розгубився, бо ж і справді він був зліплений з глини (з якогось там пороку земного), а тоді швидко й отямився.

— А ти на себе пильніше подивися, жіночко, думаєш ти із золота чи якогось коштовного оніксу? З коралів? Ха! Ти сама з глини!

— Я-а-а??? — сапнувши побільше повітря в легені, обурилась Ліліт.

— Ти! Ти, жіночко моя!

— Я-а... З глини?... З ГЛИНИ??? — все ще не йняла віри жона.

— З глини, моя голубко. З тієї, що її янголи наколупали на березі. Там, до речі, де й для мене колупали.

— А ось і неправда! — на підвищених тонах раптом загаласувала жона. — Я хоч і з глини, але на відміну від тебе — із кращої, щонайкращої!

А ти... з другої... ні, ти з третьосортної глини! З різними там домішками. З порохняви простіше! А я... Та, може я... я... з морської глини. А ти... ти з

озерної. Ба, навіть, з болотяної. А тому ти не рівня мені, глиняний чоловіченьку! Мене не дарма ж ось-ось назвуть кращою половиною людства. А тебе — гіршою.

Отак!

А тому я собі чоловіка найду з кращої глини!

І як затялася, як затялася!..

Все ту ж пісеньку співає і співає: чоловік з гіршої глини, а вона з кращої— щонайкращої! Ледь чи не з небесної, мани. А тому вона достойна кращого. А Бог її позбавив вибору— зліпив лише одного чоловіка. З чого вибирати? (Спірка ця, між іншим, ще й досі триває в роду людському).

І почався в раю конфлікт.

Першими в історії людства сімейний конфлікт.

Впертий Адам — подумати тільки! — вперто не погоджувався, ще він з гіршої глини. Ліліт так і не зумівши переконати його, що він з гіршої, зрештою, хряпнула райськими дверима! Подалася в світ за очі, війнувши пальмовим листям, що правило їй за міні— спідниченьку на її крутих стегнах, засмаглих і вабних. Подалася шукати собі не глиняного чоловіка, що було непростю справою, адже глиняних, здається й нині.. гм-гм... більше.

Три янголи, змахнувши крилами, полетіли доганяти збіглу жону аби повернути її до мужа свого. Глиняного. Бо де ж іншого тоді можна було знайти? Та й що з того, що він глиняний, як він законний! Самим Богом даний!

А коли жінці чогось забандюриться— заманеться, то вона так гайне осою барвистою, до чужого меду ласа, що навіть крилаті янголи її не швидко наздоженуть.

Гналися янголи, гналися чи не з третьою космічною швидкістю на свої крила налягали, ухоркавшись добряче і ледве— ледве наздогнали втікачку — аж біля Червоного моря.

Отак прудко дременула перша жона від мужа свого! Так би мовити, подала "добрий" приклад усім представницям кращої половини роду людського!

Ось так воно мовби насправді було, а потім у Біблії все переінакшили, запевнивши, що Ліліт — це всього лише мовляв, нічна птиця (гарна птиця!), та ще одне з демонічних ймень (справді, демонічне!), а в роду людському, мовляв, була в Адама лише одна Єва. Котра й стала йому зразковою жоною. Як і прикладом для всіх наступних поколінь представницею кращої половини роду людського.

Але про Єву, що з ребра, трохи згодом, а зараз про ту...

Що зліплена була з кращої, буцімто, глини. І це так, бо як тепер достеменно відомо, всі представниці найкращої половини роду людського безперечно походять лише з кращої— щонайкращої глини (жаль тільки, що деякі з них про це чомусь забувають), від добропорядної та цнотливої Єви вони, а не від якоїсь там неврівноваженої — чи не буйної — Ліліт, нічної птиці — гм-гм...

2. ЩО З ТОГО, ЩО САТАНА — ЯК ВИЯВИТЬСЯ, ТАКИ САТАНА! — СТВОРИВ ЇЇ НАЙЧАРІВНІШОЮ І НАЙ-НАЙСЕКСУАЛЬНІШОЮ...

Наздогнати крилатим янголам збіглу жону Адама, хоч вона й дременула аж— аж, таки вдалося, але...

Але втікачка категорично відмовилася повертатися до мужа свого, (і в кого тільки вона цього навчилася, будучи першою в світі жоною?)

— Не повернуса, хоч ріжте мене! Хоч розпинайте! Дарма летіли за мною та крила свої били.

— Навіть у рай не повернешся? — вкрай були спантеличені захекані янголи. — В самий Едем квітучий і безтурботний?

— Навіть у рай! У квітучий і безтурботний рай, бо з глиняним чоловіком мені і рай не рай.

— Ой, не дурій, жіночко, — вдалися до погроз янголи, — дізнається про твій... е-е... вибрики Господь — перепаде тобі. Ще й на нас його гнів з-за тебе окошиться. Адам тобі самим Богом даний, а ти... Ти драла. Ганьба!

— Треба буде — сама собі судженого виберу.

— Ой, повертай краще голоблі. Тим паче, ні з якою грішною землею рай і порівнювати не можна.

— Це як для кого. Для мене з милим-любим рай і на грішній землі рай!

— Що ти мелеш, нерозумна жінко?! Схаменися й повертайся в рай, де не життя, а — мед!

— Не повернуся! І ви мені не укажчики! Сама собі раду дам! Може я етану... стану отією самою... Демоницею!

— Свят, свят! Людську породу поміняти на гемонську? Що речуть твої грішні уста?

— Що чули. Іду спокушувати чоловіків, заявляючись їм в най-найзвабливішому вигляді. О... Ото буде житуха! А з нудним Адамом хіба то життя? Так, суцільне нидіння в нудному раю. Та й що це за рай, як у ньому згрішити ні з ким не можна — нащо мені, жінці, така благодать?!. Та ще огорожена парканом. Сидіти як у заперті? А я птиця вільна — де схочу там і літаю. З ким хочу, з тим і люблюся. І грішу від душі.

Янголам довелося ні з чим повертатися до раю — не зуміли вони вкоськати першу жінку, яка забагла волі.

Не на ту напали!

Досі дивно— предивно: як вона, перша жінка, буцімто створена самим Господом і поселена в Едемі та раптом проміняла його на грішну землю? Та ще й здійняла бунт. До гріхопадіння. Коли ні їй, ні чоловіку її ще не були відомі добро і зло.

— От і виходить мовби неув'язочка. Не знаючи, що таке добро і зло, як можна повстати проти райського життя? Та ще не знаючи іншого взагалі життя.

(От і спробуй цим жіночкам звідтоді догодити — ти їй рай, а вона драла! Давай їй грішну землю!)

А все тому, розповідають нам інші апокрифи, що були популярні ще в ранньому Середньовіччі, що причину падіння Ліліт та перетворення її з людини (кращої представниці кращої половини роду людського) у демоніцю (демонське кодло), можна пояснити лише одним: насправді Ліліт була створена не Богом.

Зовсім не Богом, а... Сатаною, якому Господь, не маючи вільного часу необачно доручив се діло — створити Адамові[40] жону. Адам тоді тиняючись раєм, тільки й пхикав: хочу жону! Хочу жону! У кожного звіра пара є, а я ж людина.

Сатана — а він тоді був ще зразковим янголом — чи не архангелом, котрий визнавав Бога, — і створив. Знав Господь кому доручати таке архіважливе діло!

Так ось той Сатана, що згодом став вічним противником Господа та падшим янголом і створив Ліліт — на горе Адамові. Я і пізнішим людям. І в першу чергу, звісно, всім наступним чоловікам (От кому ми, чоловіки, повинні дякувати!)

А створив Сатана Ліліт в образі найпрекраснішому. Ліліт була красунею з красунь. Та що з того, як Адам, не маючи з ким її порівняти за відсутністю інших дів, — не вважав її такою, бо й не розбирався в жіночій красі — справді глиняній, що з нього візьмеш!

А Сатана її створив, повторюємо, найчарівнішою і найспокусливішою, як би ми сьогодні сказали — сексапільною чи що. В крайньому разі зело сексуальною. (Прямо секс-зіркою). Але, кого в раю вона могла спокушати? Того флегматика, глиняного Адама?

Все б нічого, так душею та краля-красулечка, ліпота до того небачена на ймення Ліліт, була подібна до свого творця Сатани... Ой, ой, не робіть передчасних висновків та ще на все жіноцтво, шановні добродії новітні Адами — ще не все втрачено. Тому й драла дала з раю, що душу мала... гм-гм... від самого Сатани, і була вона не лише красунею, а в до безміру недоброю,

підступною, злою й жорстокою — як і її творець, адже як і Адам, Ліліт не була народженою, а була створеною. А це велика різниця, добродії і товаришочки!

Ось звідтоді, кажуть, на землі живуть два типи людей: злі та жорстокі і взагалі, не добрі (це діти, онуки і правнуки і далекі пра-пра-пра... Ліліт, сатанинського чарівного створіння) і добрі та милосердні — діти, онуки, правнуки і взагалі пра-пра-пра... Єви, творіння Божого.

А щодо Ліліт, то вона, як задерши спідниченьку, дала драла з раю коли і самі янголи не змогли її повернути від Червоного моря, Господу Богу нічого не залишилося робити, як створювати Адамові нову жону. І тепер вже Самому, не довіряючи се відповідальне діло нікому, тим більше Сатані.

Ось тоді на світ білий і вигулькнула Єва. Вирішивши нарешті ліквідувати свою промашку в створенні жони для Адама, Господь, закачавши рукава, енергійно взявся за діло. І створив подругу Адамові не як Сатана з глини свою Ліліт, а з Адамового ребра. Щоб міцніше її прив'язати до мужа свого. І це йому, як час покаже, нарешті вдалося, і вдалося просто таки блискуче!

І сталося це, як згодом казатимуть, за часів Адама. Себто дуже давно, у дуже віддалені часи.

3. ДРУГА СПРОБА ОЖЕНИТИ АДАМА НАРЕШТІ ВДАЛА, ХОЧ І ЗАКІНЧИЛАСЯ ФІАСКО — ГРІХОПАДІННЯМ МОЛОДИХ ТА ВИГНАННЯМ З РАЮ ВТРИШІЯ!

І сказав Господь Бог: "Не добре, щоб бути чоловіку самотнім. Створю йому поміч, подібну до нього..."

І вчинив Господь Бог, що на Адама спав міцний сон і заснув він. І Він узяв одне з ребер його (як саме ліпив Сатана свою Ліліт, в Біблії про те анічичирк), і тілом закрити його місце. І перетворив Господь Бог те ребро, що взяв із Адама, на жінку і привів її до Адама, і промовив Адам: "Оце тепер вона кість від костей моїх, і тіло від тіла мого. Вона чоловіковою буде зватися, бо взята вона з чоловіка. Покине тому чоловік свого батька та матір свою (от що таке запопасти справжню жінку, з власного ребра, а не з якоїсь там річкової глини) та й пристане до жінки своєї, і стануть вони одним тілом". І були вони нагі обоє, Адам та жінка його, і вони не соромилися.

Отож, насадив Господь Бог рай у Едемі, на сході, і там осадив людину, що її Він створив, і Господь Бог зростив із землі кожне дерево, принадне на вигляд і на їжу смачне, і дерево життя посеред раю і дерево пізнання добра і зла.

І наказав Господь Бог Адамові, кажучи: "Із кожного дерева з Раю ти можеш їсти. Але з дерева знання добра і зла — не їж від нього, бо в день їди твоєї від нього напевне помреш".

І були вони нагі обоє, Адам та жінка його вони й не соромились. Райське, одне слово, життя випало чоловікові. Жити б та Богу дякувати і всі його настанови виконувати. Нам би таке.

Але... Але змії був хитріший над усю польову звірину, яку Господь Бог учинив.

... І сказав змії до жінки: "Умерти — не вмреш!.. Ваші очі розкриються і станете ви немов Боги, знаючі добро і зло".

І спокусив змії Єву (чи вона недалеко вродилася від Ліліт?) і вона "взяла з його плоду, та й з'їла, і разом дала теж чоловікові своєму (грішить — так грішить разом!) і він з'їв. І розкрилися очі в обох них, і зшили вони фігові листя (сором пізнали) і зробили опасни собі".

Як дізнався Господь Бог то сказав: "Що ж це ти наробила?"

А жінка сказала: "Змії спокусив мене і я з'їла".

І прокляв тоді Бог змія — "над усю худобу, і над усю звірину польову. На своїм череві будеш ти повзати, і порох їстимеш у всі дні свого життя!"

... До жінки промовив:

"Помножуючи помножу терзання твої та болі вагітності твоєї. Ти в муках родитимеш діти, і до мужа твого пожадання твоє, — а він панувати буде над тобою".

І до Адама сказав Він:

"Ти в скорботі будеш їсти від неї (землі) всі дні свого життя. Тернину і осот вона буде родити тобі, і ти будеш їсти траву польову (ну і натворила ж

Єва!). У поті свого лица ти їстимеш хліб, аж допоки не вернеш у землю, бо з неї ти взятий. Бо ти порох, і до пороху вернешся".

"І назвав Адам ім'я тій жінці: Єва (себто життя, жива), бо вона була мати всього живого, і зробив Господь Бог Адамові та жінці його одягу шкуряну — і зодягнув їх".

Місце Ліліт у раю зайняла Єва (хоч і не надовго), зайняла його на всіх законних підставах, ставши і господинею, і вірною йому, як мужу своєму.

І зажив Адам у раю з новою жоною як... у раю. І став він забувати свою першу примхливо— вередливу жону, що так брутално кинула його.

І все було б добре, якби не трапилося вже згадуваного гріхопадіння.

І сказав Господь Бог: "Ось став чоловік, немов один з нас, щоб знати добро і зло. А тепер, куди б не простяг він свою руку і не взяв з дерева життя і щоб він не з'їв — і не жив повік віку. І вивів його Господь Бог із Еденівського раю, щоб побрати землю, з якої узятий був. І вигнав Господь Бог Адама". А на схід від Еденського раю поставив Херувима полум'яного, меча який обертався навколо, щоб стерегти дорогу до дерева життя".

І соромно та ніяково стало добрій — майже зразковій Єві, що вона не послухавши Бога, вчинила таке, послухавши змія.

Ще й Адама намовила згризти те солодка яблуко з дерева пізнання, занастила й чоловіка.

І вирішили вони тоді покаятись і провини свої великі спокутувати. І робили те не день і не два. (Як у приказці: є каяття та нема вороття).

З "Книги про Адама" єпископа Аракела Сюнецті виходить, що нібито Адам і Єва після вигнання з раю дали обітницю стояти нарізно з жоною 40 чи 37 днів у ріках Тигр (або Йордань). В раю вони буцімто до гріхопадіння жили окремо: Адам серед тварин-самців, а Єва серед тварин-самок — таке значить, утнули!

Але окремо жили, у водах нарізно стояли, а сина Авеля Єва народила таки — чи не стояли виходить у ріках різних, не жили в різних куточках раю, а більше всього що в однім якимсь, вельми затишному місці.

Так закінчилася перша сімейна драма людства. І звідтоді почалося, що й нині триває, — нещастя людства. Як Адама було вигнано з раю і рай той назавжди скінчився. Наче золотий сон який був і якого ніби й ніколи не було. І виною тому була представниця прекрасної половини людського роду. Виходить, що перша Ліліт, що друга, Єва таки завдали Адамові клопоту по саму зав'язку.

Щоправда, крім втрат є й здобутки: "Пізнав Адам Єву, жінку свою і вона завагітніла".

Виходить, один раз втратив чоловік, в інший — пізнавши нарешті жінку, — здобув. А який з них кращий?

Ні, ні, не беруся судити, бо нікому не догодиш, адже одному перший рай кращий, другому — другий. Визначайтесь, добродії — самі.

4. ДРУГЕ ПОВЕРНЕННЯ ЛІЛІТ

КАЇН УБИВ НЕ РІДНОГО БРАТА? І ХТО ТЕПЕР ДОВЕДЕ, ЩО ЛІЛІТ НАРОДЖУВАЛА... ВАМПІРІВ — БОГ З ВАМИ! БУЛА ВОНА ВСЬОГО ЛИШЕ ВІЛЬНОЮ ПТИЦЕЮ НІЧНОЇ ГРІШНОЇ ЛЮБОВІ!

Як бачимо другий експеримент Господа Бога по створенню жони для Адама нарешті завершився.

І завершився успішно — Адам хоч і за другим заходом, але отримав супутницю життя, що припала йому до душі.

І стали вони звідтоді — бодай і вигнані з раю (а хто не помиляється? Кінь на чотирьох, а й він спотикається) жити— поживати і добро та дітей наживати.

А що ж Ліліт?

Як вона жила звідтоді, як дременула, що аж шлях за нею закурів, із раю, з Едему квітучого у світ великий, але грішний?

Не запов за нею слід, не щезла вона. Вигулькнула. Як почула, що й Адама вигнано з раю з новою вибраницею. Виходить, не вона одна така... нестійка. Прибігла якось до Адама лисицею... хі-хі та ха-ха!.. Як же це ти з новою жіночкою дожився, що з раю тебе втришай витурлили? Ой, Адам! Зроду

б не подумала, що й ти здатний на гріх! Цим ти мені аж цікавішим став. Навіть не впізнаю тебе, Адаме, синок Божий і раптом... согрішив! Хі-хі, ха-ха!.. Дай я на тебе хоч подивлюся, грішнику ти мій! Давно б так, тоді б і не довелося мені брати ноги в руки і давати драла з раю. Але не біда. Втрачене ще можна повернути. Га? Га-а??? Як ти дивишся на це, Адамчику?

І буцімто навіть забажала повернутися до мужа колишнього свого — не знаю, правда, в якій іпостасі, адже місце законної жони у нього вже зайняла Єва, Адам було розхвилювався як зустрів Ліліт, все минуле — не таке вже й далеке — і сколихнулося в його душі, надто все ще чарівливо-спокусливою була клята і ненадійна Ліліт! А поживши в грішному світі, чарівливішою і ще спокусливішою стала гемонська вертихвістка!

Та за такою на край світу побіжиш, а не те, що з раю. Не встояв Адама перед її чарами.

— Що, Адамчику, з раю вилетів? — тягнула вона насмішкувато і від того ще звабливішою ставала. — А Єва твоя... х-хороша. Я просто накивала п'ятами з раю, яко блудниця, а вона ж, свята та праведна, а що втнула?! Божу заборону порушила, спокусі змія піддалася свята та непорочна!.. Хоча... Дякуючи Єві ти нарешті спізнав гріх з жінкою — найсолодший і най— бажаніший з усіх гріхів. Чоловіком нарешті став не глиняним, як зі мною, а справжнім. В гарячій плоті. От що таке гріх з жінкою! Тепер втямив?

— Та що ти таке речеш стидне?

— Може й стидне, але житейське. Бачу, бачу в твоїх очах блуд, колишній райський насельнику. Тепер ти справжній чоловік, аж я не проти з тобою знову закрутить шури-мури. Я ж бо Ліліт — птиця нічна. А царство любові — ніченька, і темная, і зоряна та ясная. Я в ній богиня...

Не встояв Адам (слабаком виявився чи що?) проти чарів Ліліт — став з нею... жити. Спершу потайки крутив, а тоді, як розхоробрився то і відкрито, у смак увійшов, стала йому Ліліт не то жінкою, не то коханкою— блудницею. Та й не боявся Адама тепер вже нічого. Розумів: то з раю можна вигнати за гріхи, а з грішного світу за гріхи вже нікуди виганяти — гуляй душа!

І загуляв чоловік — як і загулюють його далекі потомки, та так що довго не міг отямитись. Ледь Єву не кинув. Добре, що вчасно схаменувся.

Як свідчать апокрифи — правда, не визнані церквою, — буцімто 81 рік жила Ліліт. Як жінка з Адамом, коли повернулася до нього. То виходить, на той час Адам став двоєженцем? І буцімто в них ще й діти були. Отакої! Правда, з тих дітей — від Ліліт — повиростали люди все злі та недобрі (на відміну від Євиних, котрі всі ставали добрими та милосердними).

Ось звідтоді й розділилося людство і пішли творитися два його типи: злі та недобрі від Ліліт та добрі й милосердні від Єви. От що буває, коли чоловік, маючи жінку, в гречку стрибає. Буцімто Каїн був сином Ліліт і вбив він не рідного свого брата, а — зведеного, адже Авель був сином Єви. Звідси й почалися наші сімейні непереливки, чвари-розбрати, стрибання в гречку, різні амурні походеньки, шури-мури і таке інше їм подібне, для багатьох чоловіків спокусливе.

Звідтоді звинувачують Ліліт у всіх мерзенних капостях, мовляв, вона сама така була, як і вчинки її недобрі. Від неї, мовляв, народжувалися біси, перевертні, вампіри, бо вона сама буцімто володіла тими рисами, що присутні цим жахливим створінням. І навіть ссала кров у новонароджених малят. Могла й сама перетворюватися в перевертнів (із симпатичними жіночими личками), навіть, у звірів — частіше всього в кішок та гусок.

Стоп, стоп!.. Не будемо драматизувати ситуацію та очорнювати Ліліт різними вигадками — все ж таки вона була першею жоною прабатька нашого. Шануймо її бодай за це. А що вона передала деякій частині людства деякі свої негативні риси та якості (чи не на генетичному рівні), то... Не знаю, не знаю. Передала чи не передала... Це, як кажуть, ще довести треба. Тож нічого обмову гнати на чарівну жінку, що хоч і завдала Адамові клопотів, але ж і ошчасливила його — птиця нічної грішної любові про яку мріють — і мріяли у всі віки минулі, і мріятимуть у всі віки прийдешні, — всі чоловіки планети Земля. Дай їм, Боже!..

5. ВІД ЧОГО ТАЛМУД СУВОРО-ПРЕСУВОРО ЗАСТЕРІГАЄ ЧОЛОВІКІВ ТА ЯК ВІДБИВАТИСЯ ВІД ЧАРІВ ЛІЛІТ.

А ВОНА Ж — НЕВМИРУЩА, ЯК І КОЖНА ЧАРІВНА ЖІНКА. А ЧАРІВНІ У НАС, ПОВІРТЕ МОЄМУ ДОСВІДУ І ДОСВІДУ ЧОЛОВІКІВ ЗЕМЛІ, ВСІ ЖІНКИ — ЯКІ КОЛИСЬ ЖИЛИ, НИНИ ЖИВУТЬ І ЗАВТРА-ПОЗАВТРА ЖИТИМУТЬ...

Скільки років прожила у світі білому Ліліт — апокрифи нам цього не повідомляють. Хоч в деяких глухо зазначено, що вона не помирала ніколи, а живе собі та й живе — по сей день.

Хочте вірте, хочте, шановні, перевірте, живе та й живе. Та й як така звабливо— чарівна жінка може залишити чоловіків без своєї... гм-гм... уваги і своїх зваб та любов!? Осиротить же їх.

А ось щодо Адама, то відомо, що він помер, проживши, правда, нічогенько. За одними даними 130 годочків, а за іншими і всі 930! Через шість днів по смерті його, залишила цей суєтний світ і Єва. А втім, хай вас не дівує такий довгий вік. Персонажі Ветхого Завіту всі поспіль жили довго. Ной, наприклад, тільки ковчег свій будував цілих 500 років. А, можливо, в Біблії маються на увазі не роки, а місячні цикли? Хоч і це чимало. Тому деякі автори запевняють, що Адам з Ліліт прожив 130 місячних циклів. Але й це не мало — встигли вона і налюбитися, і дітей на світ благословити, хоч з них буцімто й повиростали не зовсім добрі, але тут вже кому з батьків як повезе на підростаюче покоління. Та не треба всерйоз сприймати запев— няння, що буцімто Ліліт винувата у всіх наших гріхах. Людство було кому і без Ліліт зіпсувати.

Залишилася інформація, що поховано Адама — так деякі богослови вважають — під Голгофою, на якій був розіп'ятий Спаситель.

А Ліліт благополучно живе собі та й живе. За іншою легендою вона буцімто з віку у вік народжується заново в комусь із своїх потомків — о, це вже ближчі до істини. Ось чому в принципі Ліліт невмируща. Як і її послідовниці — а їх у неї! І так буде тривати до самого Страшного суду.

Це вона нібито, ота сама Вавилонська блудниця, про яку ще в Одкровенні Іоана Богослова говориться. Так, так та сама Ліліт, що знехтувала колись раєм.

Як і раніше в її функції — скажемо... гм-гм... так, входить те ж саме: спокушувати нестійких чоловіків. Тож в одному з кабалістичних текстів її називають не лише Блудницею (може вона й була такою), а на додачу ще й Віроломною, Нечесною і Чорною. Звідтоді Ліліт в іудейській демонології виступає в іпостасі злого духа жіночого роду, який оволодіває чоловіками для того, щоб народити від них і проти їхньої волі дітей, і що вона буцімто (як багато в автора цього невиразного "буцімто") стане жоною Антихриста, під час його майбутнього недовгого царювання у створеній ним "імперії" зла — перед Страшним судом. Звідтоді вважають (Хто? який, даруйте, невіглас чи дрімучий пуританин таке придумав? Чи святоша, святіший за самого Папу Римського?), що Ліліт тільки те й робить, що шкодить роду людському. Овва! З якої б то трясці?

Хоча, власне, не так роду людському, як гіршим представникам його. Себто нам з вами, дорогі чоловіки.

Як шкодить нашому братові? Та вельми просто і... принадно. Вночі з'являється одруженим чоловікам в образі розпрекрасної й розперезаної жінки легкої поведінки та й спокушає їх до зради своїм законним... Дехто, правда, і не проти таких нічних візитів демониці, мріє про них і залюбки у них пірнає, як у вирву — солодку і грішну. А красуличка дияволиця — сиріч Ліліт, — ще й насилає на таких нестійких побільше еротики та різні видіння сексуальні тощо... Ні, ні... далі не буду писати, бо... не сила.

А видіння наславши, сама змявляється. У плоті своїй грішній і вже тоді бідному чоловікові од неї спасу ніц немає. Буцімто це вона в образі цариці Савської спокусила колись бідняка Бориса. А про кабаліста Йосипа дела Рейна розповідають, що він, махнувши на все рукою, перехрестившись та зажмурившись, сам добровільно кинувся в її обійми! Повезло ж чоло— вікові!

Недарма ж вона Ліліт— птиця ночі!

Щоб якось їй відомстити, святенники придумали і межі чоловіків чутки пустили, що вона нібито, незрівнянна Ліліт, народжує не просто дітей, а — дияволове кодло, доповнює своїми чадами, — вампірів різних, демонів, перевертнів та їм подібних, їй-бо із заздощів все це. Зваба та не їм,

святенникам, дісталася і не їх, сухарів прісних спокушає, от вони і пускають про неї різні небилиці. Тож Талмуд суворо— пресуворо застерігає чоловіків не ночувати вдома самому — втямили? Щоб не прийшла Ліліт і не спокусила такого одинака у домі його. Адже любить таких спокушувати птиця нічної грішної любові. А щодо шкоди, що Ліліт буцімто все ще завдає немовлятам, то не будемо. Забобони поширювати. Все це намова на невинну жінку.

Чоловіків вона таки спокушає — тут правди ніде діти, а пити кров з немовляти — пхе! Це не з її репертуару. (З чоловічого племені вона, правда, ще може попити кров і, як і всі її дщери, далекі й близькі, але тільки не з немовлят!)

Вона не банальна вампірка, а нічна жриця любові і цим все сказано!

Радять оті цнотливі пуритани, святіші за Папу Римського, як від Ліліт

захищатися (а хто їх просив радити як захищатися?) Як тільки вона, мовляв, з'явиться з явним наміром вас спокусити, треба негайно: а) прочитати 121 псалом (на все горло заревівши); "Не спить і не дрімає страж Ізраїлів...";

б) перехрестившись, вигукнути (теж на всю горлянку):

— Згинь, Ліліт, згинь!!! Ізиди геть!!!

Хоча тяжко уявити — хіба що євнуха, — чоловіка, який такій чарівній жінці, яка прийшла його ошчасливити своїми звабами та раптом кричати почне, немов оглашений:

— Згинь, Ліліт, згинь! Ізиди геть!!!

Не колода ж він, зрештою, мохом заросла...

Тож захищаючись від Ліліт, старайтеся так захищатися, аби од неї... не зуміли захиститися. Якщо ви, звичайно, ще справжній нащадок прабатька Адама.

А там — що буде, те й буде!

Раз бо на світі живеш!

А гріх... Був би гріх, а спокута завжди знайдеться, тож можна його позбутися. Грішники, які розкаялися — найкращі грішники.

Це знає Ліліт і тому вона безсмертна і невмируща, і птицею нічною прилітає з гріхами — кращими-щонайкращими.

А чи багато у нас того життя — сексуального й поготів, — щоб ще й від Ліліт відмовлятися?

P.S. Ну, а якщо якого чоловіка застукають во гріхах, то він все може звалити на демони цю. Мовляв, круг пальця обвела, чарами обпоїла, все це, мовляв, її штучки— дрючки, а я невинний яко агнець.

6. ФАМ ФАЛЬ? ЖІНКА ВАМП? АЛЕ — ЖУРАВЕЛЬ У НЕБІ. А ХТО Ж ТОДІ СИНИЦЯ В ЖМЕНІ? АЛЕ Ж ЯК НАМ, ЧОЛОВІКАМ, ТА БЕЗ НИХ, БЕЗ ЄВ НАШИХ І БЕЗ ЛІЛІТ?

Час завжди працює на Ліліт. В епоху Просвітництва Ліліт — жива і невмируща — стала символом того, чим і була завади, з самого початку роду людського: пристрастей незвичайних, ніким неподоланих. (А втім, такі пристрасті й долати не треба — скільки там того життя!). Зрештою, вона стала "фам фаль" — фатальною жінкою, яка хоч і змушує страждати, але й сама страждає.

Згодом вона перетворилася ледь чи не на жінку— вамп (переносно кровопивця, жорстока людина), яка хоч і незборима, але разом з тим і сама нещаслива, адже прагне незалежності, тому й трагічно одинока.

Про неї вже стільки написали письменники романів, поети віршів та поем!

У Марини Цветаєвої, наприклад, Ліліт нуртує з жару— вогню — як противага Єві — плотській і звичайній. Та й нинішні феміністки (жива, невмируща Ліліт!) взяли цей образ на озброєння (навіть деякі їхні товариства носять ім'я першої жони Адама), і славлять її жінки за те, що вона мужня героїня, сказала "ні" чоловікові, який не хотів її признавати рівною і не цінував її достоїнств, заради протесту, Ліліт навіть рай залишила. І все ж їй ні-ні та й буває протиставляють Єву. Мовляв, Єва надто приземлена жінка, звичайна

жінка, а тому глупа: та жінка, яка тільки думає про домашнє господарство і у всьому покїрна мужу свому.

Золота виходить жїнка, дорогї чоловїки! Бережїть таких Єв — з ними якось м-м... надїйнїше і спокїйнїше. І земля пїд ногами не хилитається і в головї не макїтрїться. То з Лїлїт вас чекають гучнї скандали та розбори. Щоправда, вони, на щастя, неодмінно змїнюються жагучими ночами, бурхливими примиреннями, повними любовї. І в цьому теж є сенс нашого короткого перебування в цьому свїтї. І в той же час з Євою нас чекає мїцна душевна любов (а така любов на все життя), тож вибирайте що кому до душї й тїла.

Гарнї ночї з птицею грїшної любовї, але ще краще життя з вїрною Євою, берегинею нашого щастя, певнї іншї.

Зрештою, Лїлїт розпрекрасна, чарївна, незрївнянна, дай Боже, нам побїльше таких прекрасних половин нашого роду, це вїчний журавель у недосяжному небї. На жаль, для багатьох.

А Єва...

Так, так, синиця в жменї. Надїйна синиця у надїйнїй жменї. А синиця в жменї завжди краща за журавля, але в небї. Тож пам'ятайте про це, пани-добродїї і товаришї, парубки і хлопцї, хазяї і гадзи (особливо гадзи), святї і грїшнї, чарївники і чародїї, ведуни і вїдьмачї, ворожеї і галдовники, знатники і знахарї, мудрї й простаки, химородники і шептуни — просто всї, всї, хто носить горде ймення чоловїкїв, гїрших представникїв роду людського, котрї насправдї теж прекраснї.

А що крїм Єви є ще й Лїлїт — так це ж просто здорово! Вїд них наше життя ще кращим стає — дай їм Боже, Євам і Лїлїт. І, взагалї, чарївним жїнкам, окрасї роду нашого вїд Адама до наших днїв і до далекого— далекого майбуття на тисячї й тисячї лїт на наперед всьому роду людському, що його колись започаткували Адам, Єва і...

Так, так і вона, птиця нїчної любовї грїшної, чарївна і незбагненна ЛІЛІТ!!!